

فرداها در راهند

گزارشی از افتتاح مرکز پژوهش‌های علمی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر وحید محلاتی
واحد علمی شرکت پخش رازی

شنبه ۷۲/۵/۹

ساعت: ۱ بعدازظهر

خلل ناپذیر و مسئولان را با توجه‌تر و علاقه‌مندتر! .
در همین زمان چند نفر از دانشجویان پشت میزی
نشسته‌اند. جلسه‌ای طولانی را پشت سرگذاشته‌اند،
اکنون بعد از صحبت از ناراحتی‌ها و مصائب و
سختی‌ها، با هم پیمان بسته‌اند که در راه هدفشان
بکوشند. یا علی می‌گویند و به طرف سالن ابن سینا به
راه می‌افتند.

* * *

شنبه: ۷۲/۵/۹

ساعت: ۱ بعدازظهر

موضوع: افتتاح مرکز پژوهش‌های علمی
دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران

■ ابتدا آقای صمدی از دانشجویان پزشکی و
دست‌اندرکار مرکز، مقاله‌ای را قرائت می‌کند، از
لزوم تحول و تعالی در جهت ادامه حیات می‌گوید و
زندگی بدون تحول را مرگ زنده‌ها می‌داند. خواستار
تشکیل زنجیره‌های رشد و ترقی می‌شود و آرزوی به
هم پیوستن این زنجیره‌ها را دارد و ارزش را در انجام
چنین کاری می‌داند. از دانشگاه‌ها می‌نالند که چرا امر
پژوهش جدی نیست و حرف نهایی خود را چنین
اعلام می‌کند: «تلاش بیشتر...» و بالاخره اینکه:

در سالن ابن سینای دانشکده پزشکی دانشگاه علوم
پزشکی تهران شور و هیجان خاصی برپاست.
دانشجویان به تدریج وارد سالن می‌شوند. چهره‌ها
حکایت از شور و شوق عجیبی دارند. لابد در دلشان
امیدی بی‌انتها موج می‌زند و در خود شمع و بزرگی را
با تمام وجود حس می‌کنند.

استاد قدیمی مان هم وارد می‌شود. او نیز گوئی
حال و هوای دیگری دارد. به او که اکنون روی صندلی
نشسته است نگاه می‌کنم، در فکر فرورفته است. به
روزهای جوانی و دانشجویی خود می‌اندیشد. به
روزهایی با امیدها و آرزوهایی اینچنین بزرگ و انجام
نشده و اکنون به زمان حال، به دانشجویانی که فکر
می‌کرد احساس مسئولیت نمی‌کنند. فکر نمی‌کرد
می‌تواند به آنها امید ببندد، اما، اکنون! اینها همان
جوانان هستند. چه تصمیم بزرگی گرفته‌اند! استاد از
اینکه چنین دانشجویانی داشته است، به خود می‌بالد.
اما ناگهان دلش شور می‌زند. بلافاصله نگرانی را از
خود بیرون می‌کند و دعا می‌کند تا خدا یاریشان کند،
همت‌شان را بلند دارد. عزمشان را استوار و قدم‌هایشان
را مستحکم؛ فکر‌هایشان را پویا و ایمانشان را

ما زنده به آنیم که آرام نگیریم

موجیم که آسودگی ما عدم ماست

■ سپس دکتر جوادیان معاون پژوهشی دانشکده پزشکی و مسئول مرکز صحبت می‌کند. از روحیه قوی دانشجویان می‌گوید: «افرادی با انگیزه‌های قوی بدون درخواستهای زیاد.» راستی که واقعیتی است. دانشجویان ما فقط امکانات تحقیق و فعالیت می‌خواهند و نه چیز دیگری. بقیه مشکلات را با تلاش و کوشش خود حل می‌کنند و خم به ابرو نمی‌آورند. فقط تشنه کمی توجه‌اند.

دکتر جوادیان ادامه می‌دهد: «جمع‌بندی ما نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری روی دانشجویان نتایج خوبی خواهد داشت. پس اگر فعالیتهای جسته‌گریخته‌ای را که در دانشکده انجام می‌شود، گردهم آوریم، می‌توان مرکزی قوی ایجاد کرد و نتایج مهم و باارزشی گرفت که به شکوفایی دانشگاه کمک کند. امید داریم با کمک اساتید، هیئت رئیسه دانشگاه، وزارت خانه و همت خودمان و دانشجویان به این مهم نائل آئیم.»

■ دکتر باستان حق رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران، سخنران بعدی بود و ابراز امیدواری کرد تا این جمع روحیه تحقیق را در خود حفظ کند و بصورت الگویی در کشورمان درآید.

دکتر ملک‌زاده عضو فعلی هیئت علمی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران و وزیر سابق بهداشت، درمان آموزش پزشکی نیز ضمن ابراز امیدواری به موفقیت این حرکت ارزشمند گفت: «تعداد مقالات علمی ارائه شده در مراکز بین‌المللی از طرف کشور ما در مقایسه با دیگر کشورهای جهان سوم تاسف‌انگیز بوده است و نشان‌دهنده این مطلب است که باید با یک حرکت علمی و انجام تحقیقات اصیل علمی این ضعف را برطرف نمائیم.» ایشان دلایل این ضعف را علاوه بر کمبود امکانات، زیاد

بودن تعداد دانشجویان نسبت به اساتید که در ابتدای برنامه ۵ ساله اول ۱۷ به ۱ بوده اکنون به ۱۱ به ۱ رسیده و قرار است تا پایان برنامه ۵ ساله دوم به نسبت ۷ دانشجو به هر استاد برسد، و به تبع آن نداشتن وقت کافی برای اساتید و دانشجویان، و ساعات زیاد تدریس اساتید را از دیگر عوامل ذکر کرد و گفت: «با یک روش صحیح علمی می‌توان از ۵۰۰۰ رساله‌ای که در سطح کشور انجام می‌شود نتایج خوبی گرفت.»

■ دکتر بهادری استاد دانشگاه، در مورد اهمیت تفکر خلاق صحبت کرد و ابراز امیدواری کرد که ضمن فراگیری علوم از خارج کشور، دانشجویان ما با خلاقیت‌های خود بار دیگر با افرادی چون ابوریحان و ابوعلی سینا در صحنه علم دنیا بدرخشند. بعد از این سخنان که با ابراز احساسات پرشور حاضرین همراه شد، دکتر عارفی نیز ضمن بیان مطالبی مفید گفت: «دانشجویان عزیز! با مقاومت و پیگیری و پشتکار، این حرکت را ادامه دهید تا انشا... موفق باشید.»

مراسم با اعطا جوایزی به ۳۸ نفر از دانشجویانی که پروژه‌های تحقیقاتی انجام داده بودند پایان پذیرفت.

اصل مطلب

■ آقای طباطبائی از دانشجویان مسئول در مرکز می‌گوید: «فکر اولیه تشکیل مرکز در زمستان ۷۱ مطرح شد و با توجه به تجربه قبلی دانشجویان، در راه‌اندازی مرکز تحقیقات قلب و عروق در سال ۶۹، در بهار ۷۲ اولین جلسات برگزار کنندگان تشکیل شد. از نظر تشکیلات، مرکز زیر نظر رئیس دانشگاه می‌باشد. گروه اصلی آن کمیته پژوهشی است که وظیفه برگزاری کارگاههای روش تحقیق، برنامه‌ریزی فعالیتهای علمی دانشجویان علوم پایه و کنترل و نظارت بر اجرای پروژه‌ها و پایان نامه‌های تحقیقاتی را دارد. هم چنین مرکز، خدمات مربوط به اطلاع‌رسانی

پزشکی و کامپیوتر، بانک اطلاعاتی و کتابخانه، زبان و ترجمه و سمعی بصری و ... را ارائه می‌کند. روابط عمومی مرکز نیز وظیفه انتشار مجله و نشریه پژوهشی و برگزاری سمینارها را دارد. هم‌چنین کمیته پژوهشی شامل دانشکده‌های دندانپزشکی، پزشکی، داروسازی، پیراپزشکی، پرستاری و مامائی و توانبخشی خواهد شد و به این ترتیب فعالیتی همه جانبه در کل دانشگاه انجام خواهد شد.

■ **دکتر نقوی از اعضاء شورای مرکزی مرکز،** از پایه‌گذاران مرکز تحقیقات قلب و عروق که چندی پیش سمینار سراسری پژوهشی دانشجویان علوم پزشکی را برگزار کردند، هدف از تأسیس چنین مرکزی را سازماندهی امور پژوهشی، شناسائی، جذب و بکارگیری افراد مستعد، آموزش اصول و روش تحقیق، حمایت، هدایت و نظارت بر تحقیقات انجام شده، ایجاد یک سیستم پویا، کارآ و موفق برای جذب بودجه‌های تحقیقاتی و ... می‌داند.

«بعد از طی چنین مراحل محقق باید بتواند مشکل را درک کند، چاره بیندیشد و برنامه ارائه راه حل را تعیین کند. به این ترتیب در دراز مدت افرادی داریم که واقعاً محقق‌اند و توانائی حل مشکلات علمی کشورمان را خواهند داشت.»

برای ایشان و همه تلاشگران کشور اسلامیمان آرزوی موفقیت داریم.

سخن آخر

مدتی است که تشکیل مراکز و مجامع علمی دانشجویی از این دست در دانشگاههای کشورمان آغاز شده است. ضمن آرزوی موفقیت برای آنان به یادآوری چند نکته می‌پردازیم:

۱- تشکیل دهندگان و شرکت کنندگان در این مراکز باید دقیقاً اهداف خود را بدانند و به آن پایبند

باشند و به همین نسبت برنامه‌های خود را واقعی تنظیم کنند. برنامه‌هایی بلندپروازانه و بدون در نظر گرفتن امکانات و اهداف بی‌نتیجه خواهد بود.

۲- هیئت علمی دانشگاه با تجارب طولانی خود راهنمایان خوبی برای دانشجویان هستند. استفاده از علم و تجربه آنان از طرف دانشجویان و راهنمائی و دلسوزی از جانب هیئت علمی از ضروریات پیشبرد اهداف است.

۳- تبدیل نشدن به یک تشکیلات بروکراتیک، حفظ و تقویت انگیزه‌های دانشجویان برای تحقیق و ... مسائل مهمی هستند که مدیریت این مراکز و دانشجویان شرکت کننده در آنها باید مدنظر داشته باشند. یکی دیگر از خطرات، افتادن به دام برگزاری سمینارهای پرخرج، عکسبرداری‌ها و فیلمبرداری‌های زیاد و بی‌مورد از آنها، ناهار و شام و ... خلاصه خرج‌تراشی‌های بی‌مورد است که باید از آن پرهیز کرد. تجربه نشان داده است که «برای شناگران قابل همیشه آب وجود دارد!». در عین حال جلوگیری از بی‌نظمی و هرج و مرج که در تشکیلات دانشجویی شیوع بیشتری دارد، ضروری است. عدم وابستگی حیات این مراکز به افراد، تنها در صورت وجود یک نظم و انسجام دانشگاهی میسر خواهد بود و ...

آنچه ذکر شد، تجربیات فردی است که خود در تشکیل چند مرکز و مجمع علمی دانشجویی موفق و ناموفق شرکت داشته‌ام که برادرانه و خاضعانه بیان گردید.

با توجه به آنچه در هنگام تهیه گزارش دیدیم، امیدواریم با یاری خداوند متعال و همت دانشگاه و کمک مسئولین دلسوز کشورمان، بار دیگر شاهد ظهور و درخشش علمی دانشمندانمان در جهان و حل مشکلات علمی پژوهشی کشورمان و بشریت آینده باشیم.